

Getroffen bedrijven en populaties van zeldzame rassen

Enkelen voorbeelden van bedrijven met zeldzame rassen die vanwege de fosfaatregeling gedwongen worden om zeldzame rassen van de hand te doen en/of niet kunnen groeien tot een voor het in stand van het bedrijf nodige zeldzame rassen populatiegrootte.

Het betreft enerzijds boeren die naast hun hoog productieve melkkoeien zeldzame rassen houden en dan de zeldzame rassen van de hand doen omdat die nu eenmaal lager produceren. Anderzijds extensieve veehouderijen met zeldzame rassen die over één kam geschoren worden met bedrijven met die intensieve veehouderij toepassen.

Casus 1

De Eytemaheert is een startende ondernemer, een extensieve houderij van Blaarkoppen als vleesvee. In de loop van 2015 is het bedrijf begonnen met enkele Blaarkopkalveren met het idee om dit zorgvuldig uit te breiden met raszuivere Blaarkoppen. In 2015 is daarom niet in een keer het voor een haalbare bedrijfsvoering beoogde aantal Blaarkoppen aangeschaft. Maar men heeft er voor gekozen het bestand langzaam uit te breiden.

Nu blijkt ineens dat bij de fosfaatregeling wordt uitgegaan van het aantal koeien op 15 december 2016, en dat uitbreiding van dat aantal niet toegestaan is/boetes oplevert. Dit was totaal onverwacht en niet te voorzien. Vanaf de start is ingezet op een verdere uitbreiding tot 100 koeien en daartoe is een ruim aantal hectares aangenomen, deels in eigendom, deels in pacht van Natuurmonumenten en van particulieren zodat extensieve veehouderij, een belangrijk speerpunt voor de bedrijfsvoering, mogelijk is. Nu blijkt dat het feit dat het bedrijf ervoor gekozen heeft de tijd nemen voor het opbouwen van een goede en sterke veestapel van dit zeldzame ras, dit grootste probleem te zijn bij het uitbouwen van de gewenste en geplande van de veestapel Blaarkoppen. Investerings van de aanschaf van de boerderij, de koeien en landbouwmachines tot aan de website en promotionele producten/diensten worden zo teniet gedaan. Op het moment van starten was er geen sprake van fosfaatrechten en van het fosfaatreductieplan voor vleesveehouders. Dit blijkt nu de doodsteek voor het bedrijf te zijn.

Casus 2

De Lakenvelderkoeken van Jelle

De 'Koeien van Jelle' zijn Lakenvelders die worden gehouden voor kleinschalige, duurzame vleesproductie in Twente. De kudde graast op weides vol geurige grassen, klavers en kruiden en wordt in de winter bijgevoerd met natuurhooi. De dieren lopen altijd buiten en mogen er een tijdje over doen om groot en stevig te worden, uiteraard krijgen ze geen preventieve antibiotica. Het bedrijf is aangesloten bij de stichting Lakenvelder vlees, en wordt gepromoot als duurzaam en eerlijk product door Slow Food Nederland. Ook dit bedrijf speelt een belangrijke rol in het in stand houden van de Lakenvelder populatie. Op dit moment zijn er 22 tal dieren, waarvan 10 drachtig die voor de aanfok gaan zorgen, zodat het bedrijf kan groeien naar een 50 tal extensief gehouden Lakenvelders. Doordat de fosfaatregelgeving geen rekening houdt met zeldzame rassen en duurzaam ondernemen kan dit bedrijf niet tot een rendabele omvang groeien en is daar ernstig de dupe van.

Casus 3

Bedrijven met brandrode runderen. Verschillende bedrijven met Brandrode runderen moeten dieren wegdoen vanwege de fosfaatregelgeving Dit betekent een sterke inkrimping van dit zeldzame ras dat toch al kampt met inteeltproblematiek. Daarnaast ondervinden houders van dit ras in de natuurbegrazing stevige concurrentie van geïmporteerde natuurbegrazers. Nu ook de mogelijkheden beperkt worden om dit ras in te zetten als vleesvee en melkvee, wordt het in stand houden van het ras ook daarin onmogelijk gemaakt. Voorbeelden:

3a. Bedrijf in Putten met zeldzame Brandrode runderen als melkvee is nu verplicht een deel van zijn Brandrode fokmateriaal met een lagere melkproductie te verkopen vanwege de fosfaat- en mestperikelen van de overheid.

3b Bedrijf in Oss met landwinkel dat naast regulier productievee, Brandrode runderen worden gehouden als vleesvee is om bedrijfstechnische redenen verplicht te kiezen voor het hogere productievee en 15 brandrode zoogkoeien van de hand te doen.

3c. bedrijf dat duurzaam onderneemt met Brandrode runderen (biologisch gecertificeerd, extensieve bedrijfsvoering en natuurbegrazing en behorend bij de groep Natuurboeren, verkoopt vlees van de runderen en melkproducten. Het is nu verplicht de veestapel in te krimpen vanwege de fosfaatregeling.

Casus 4

De Blakenveldehoeve heeft Lakenvelde runderen en Groninger blaarkoppen die ze extensief houden als vleesvee. Zij zetten het vlees af in de regio af en hebben daarnaast als bedrijf een educatieve in de regio en een sociale functie in de plaats waarin zijn wonen (verbinding tussen van oudere inwoners met gezinnen). Zij hebben geïnvesteerd in hun veestapel en combineren dat met het raszuiver in stand houden van de twee rassen. De verwachte uitbreiding met 100% stamboekkalveren wordt door de fosfaatregeling onmogelijk gemaakt. Dit is kapitaalvernietiging door een probleem dat veroorzaakt door de intensieve veehouders en een bedreiging voor het in stand houden van de zeldzame rassen Blaarkop en Lakenvelde.